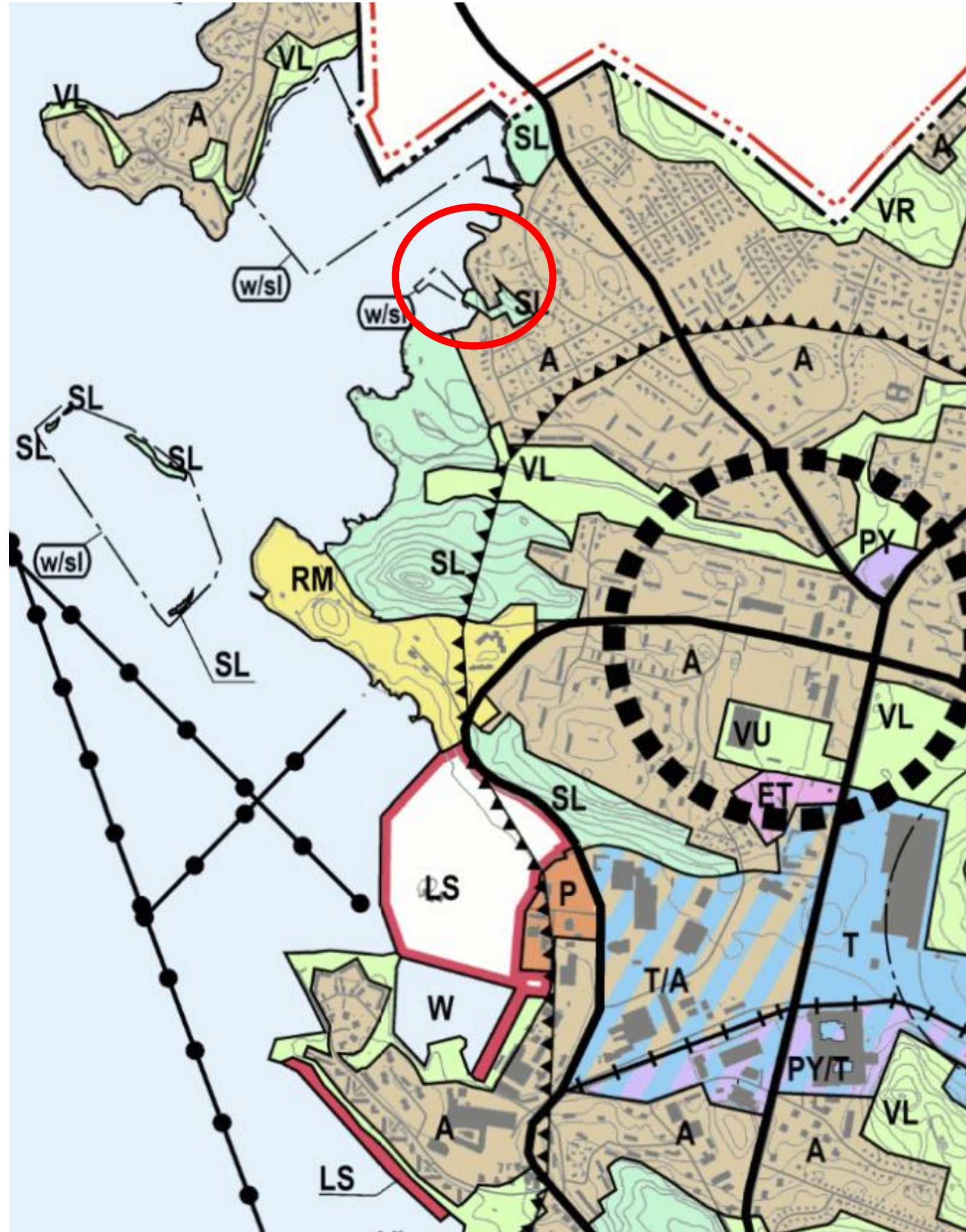


Lahti

Karttaotteita yleiskaavan selvityksistä

Lahden viheralueverkosto, reitit, ekologiset yhteydet, maakunnalliset
pyörätiet

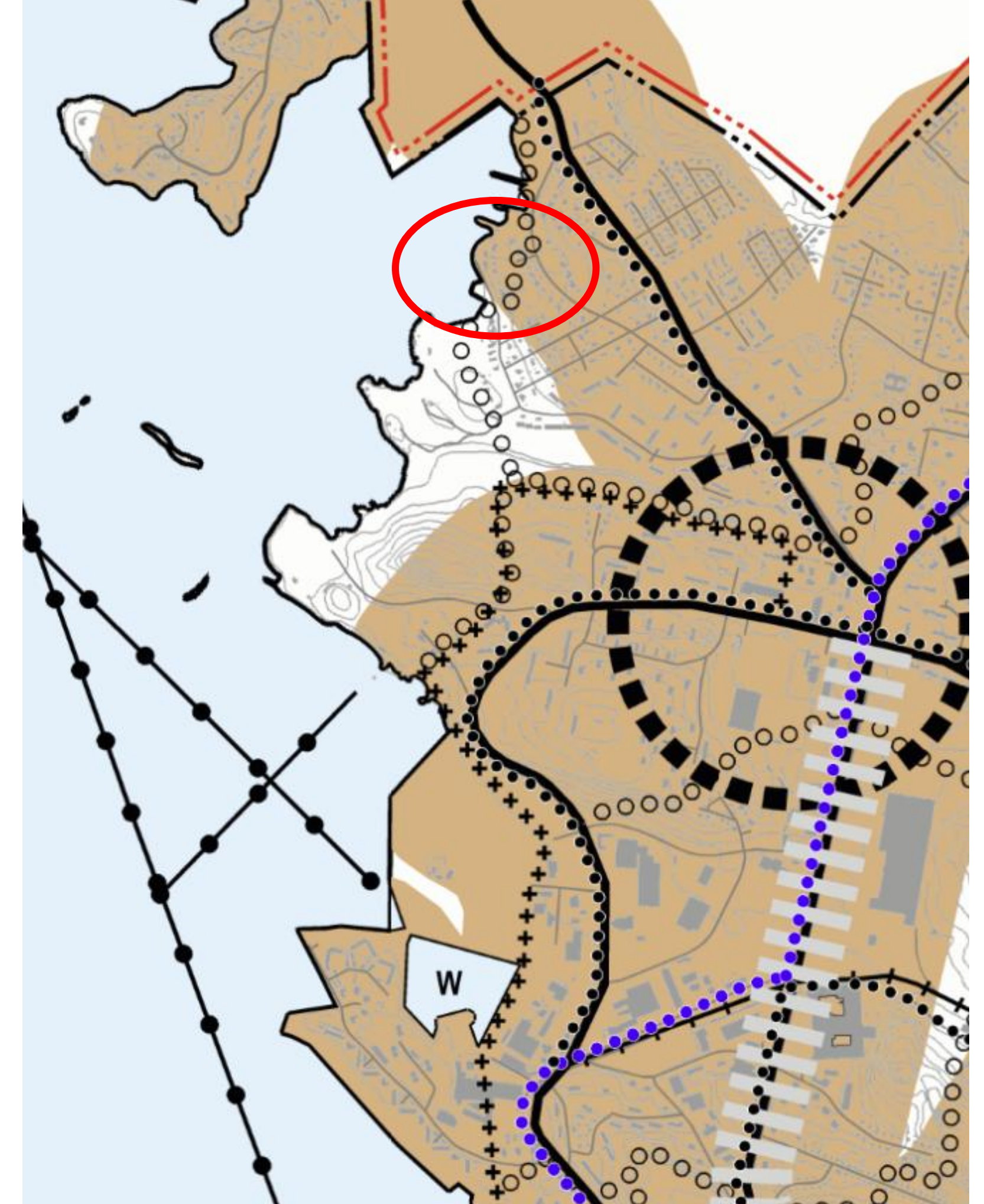
Lahden yleiskaava (Y-205)



Kartta 1. kestävä yhdyskuntarakenne



kartta 3. luonto- ja viherympäristö

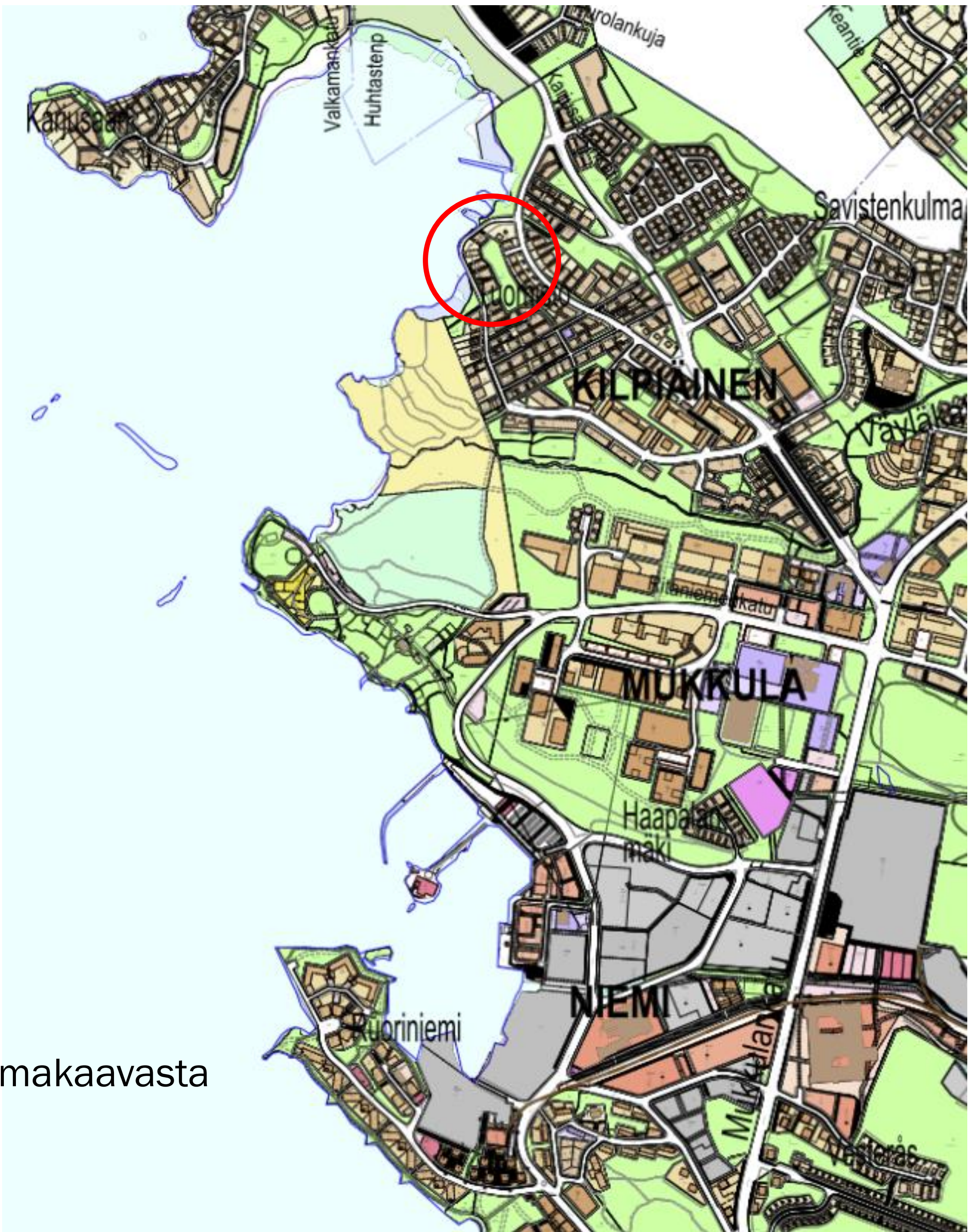


kartta 6. kestävä liikkuminen

Ajantasa-asemakaavaote



Opaskarttakartta



Ote ajantasa-asemakaavasta

Ote yleiskaavan selvityksestä, Lahden viheralueverkosto 2020.

Nuoli osoittaa kaava-alueen sijainnin

LAHDEN VIRKISTYSALUEVERKOSTO KAUPUNGINOSAPUISTOT

- 1 Kankolanpuisto

2 Erviänpuisto

3 Männistönrinne

4 Hennalan uuden asuinalueen puisto

5 Patomäenpuisto ja -kenttä

6 Arometsänpuisto

7 Liipolanmäki

8 Esikkopuisto
- 9 Asemantaustanpuisto (perhepuisto)

10 Radiomäki, Kaupungintalon puisto ja Loviisanpääsi

11 Möysän uimaranta ja Joutjärven puistot

12 Mustankallionmäenpuisto

13 Ranta-Kartanon, Pikku-Vesijärven ja Kariniemen puistot

14 Ankkuri - Ruoriniemen rantapuistot

15 Merrasojanpuisto

16 Kytölän Kirkkotienmaa
- 17 Sepänojanpuisto

18 Kissamäenpuisto

19 Kaukkarin ranta

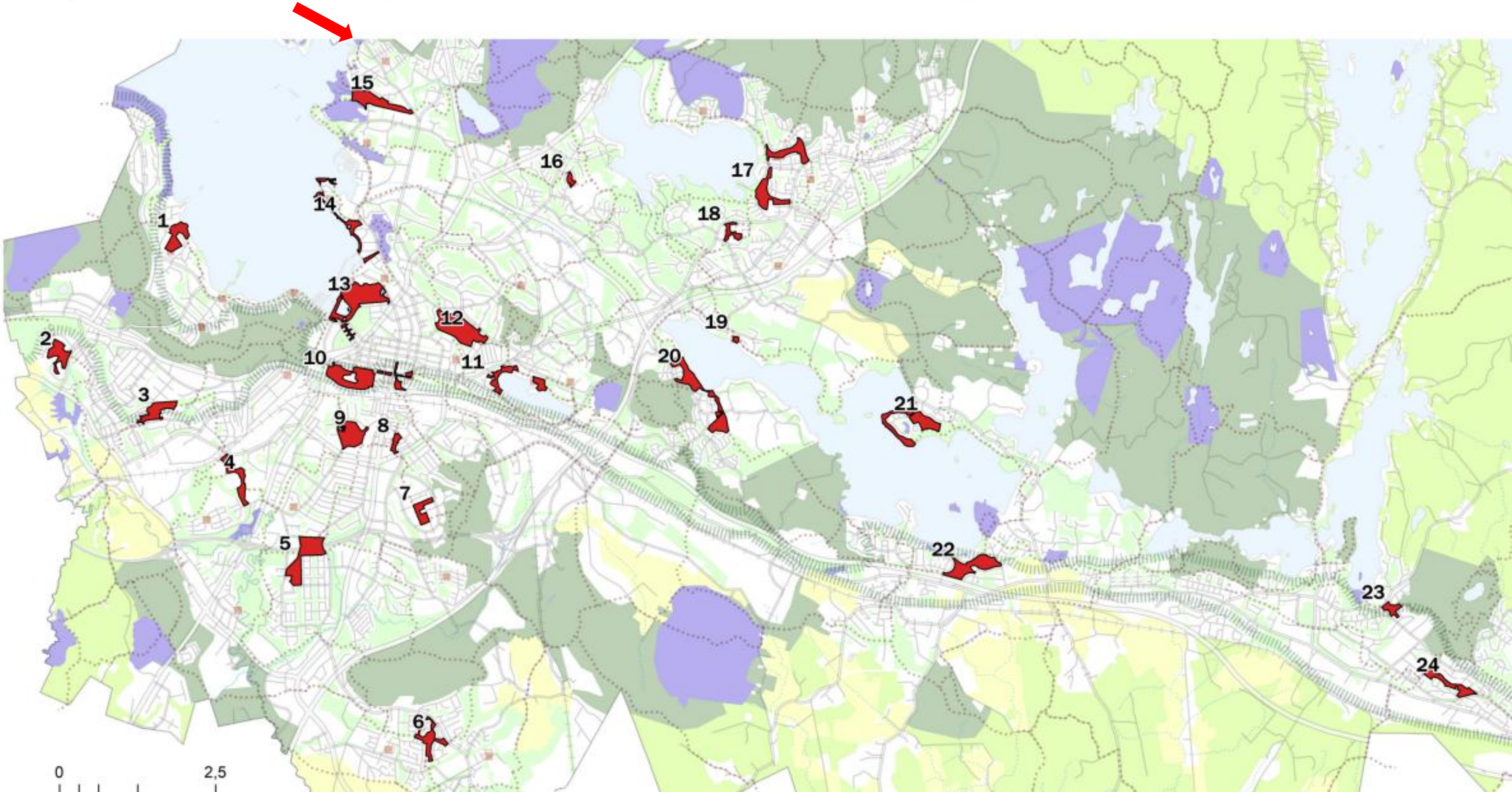
20 Kariston rantapuisto ja Kivipuronpuisto

21 Niemelänniemen puistot

22 Vanhankartanonmäki ja -puisto

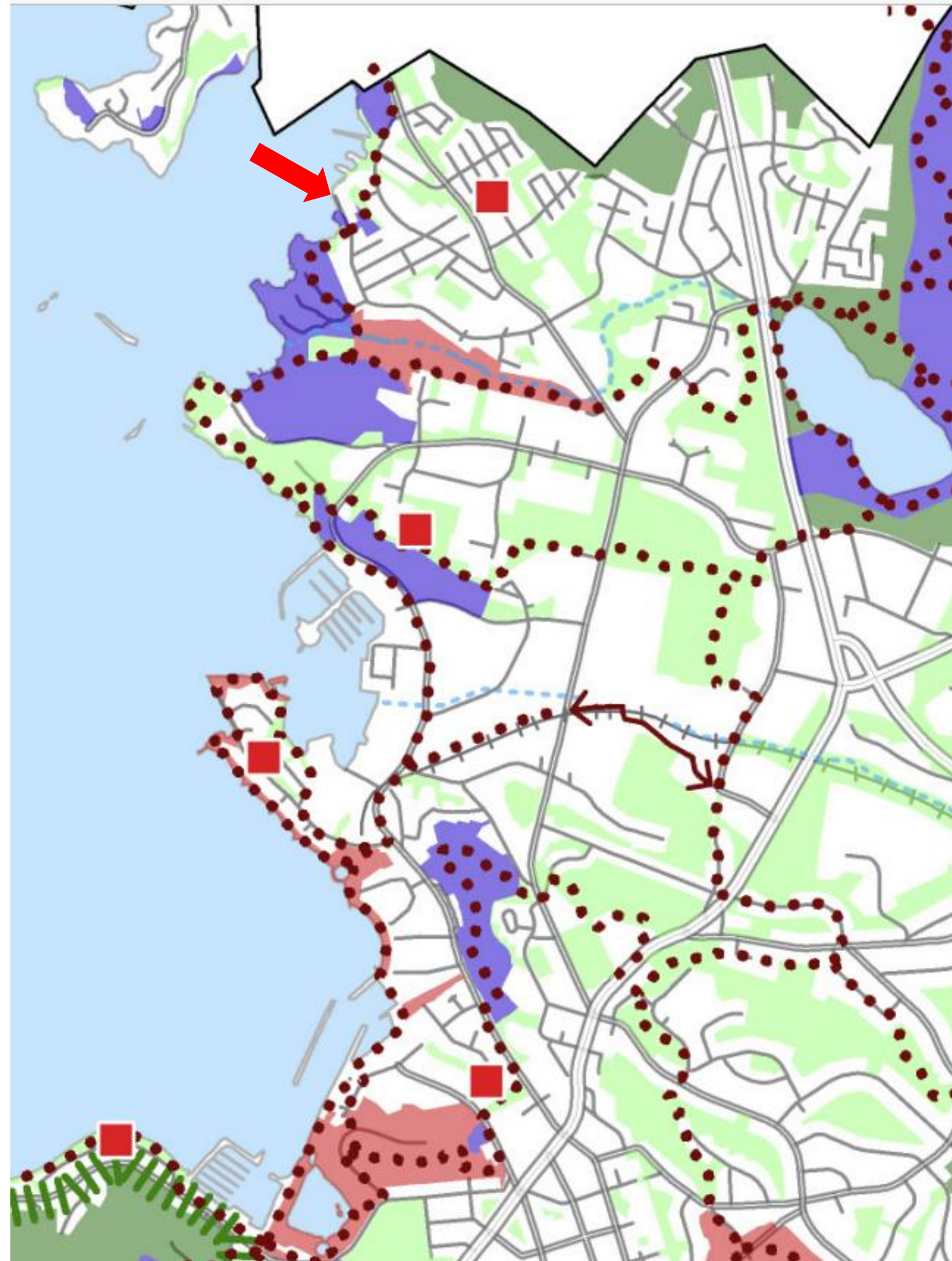
23 Kisaharjunpuisto

24 Rakokivenpuisto



Ote yleiskaavan selvityksestä, Lahden viheralueverkosto 2020.

Nuoli osoittaa kaava-alueen sijainnin



LAHDEN VIRKISTYSALUEVERKOSTO YLEISSUUNNITELMA 1 : 60 000

LÄHIVIRKISTYSVYÖHYKE

- Kaupunginosapuisto
- Lähivirkistykseen varattu alue

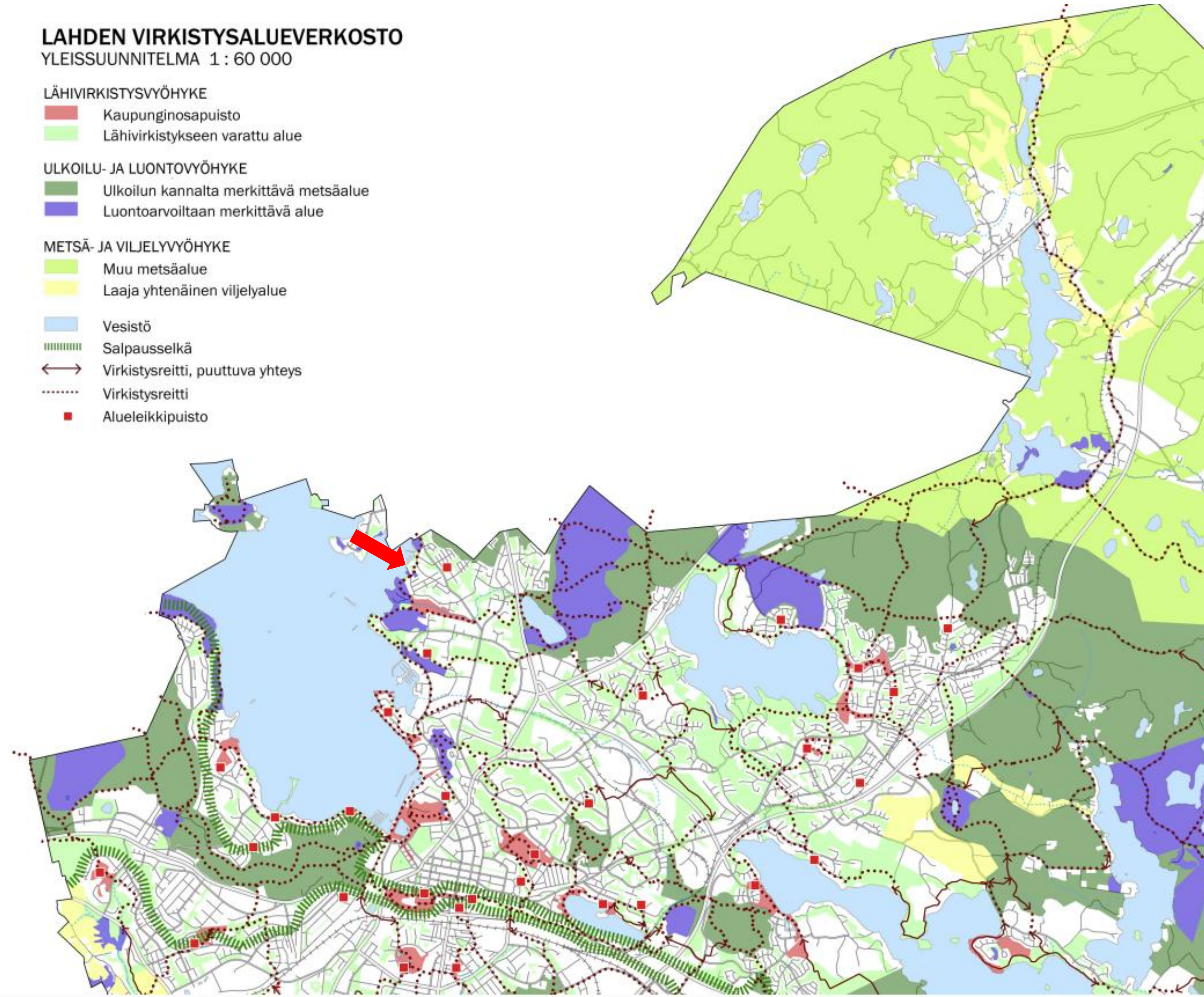
ULKOILU- JA LUONTOVYÖHYKE

- Ulkoilun kannalta merkittävä metsäalue
- Luontoarvoiltaan merkittävä alue

METSÄ- JA VIILJELYVYÖHYKE

- Muu metsäalue
- Laaja yhtenäinen viljelyalue

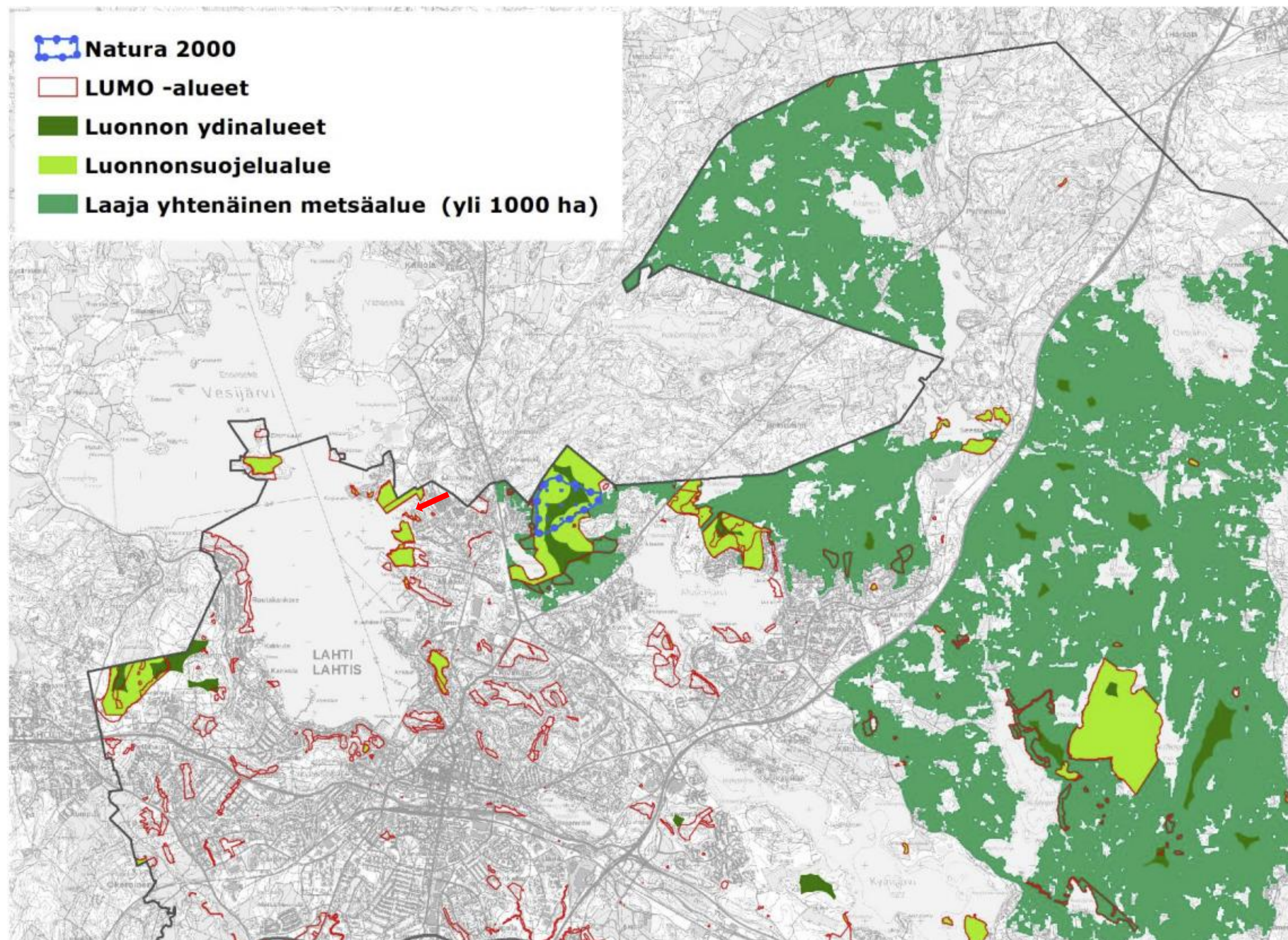
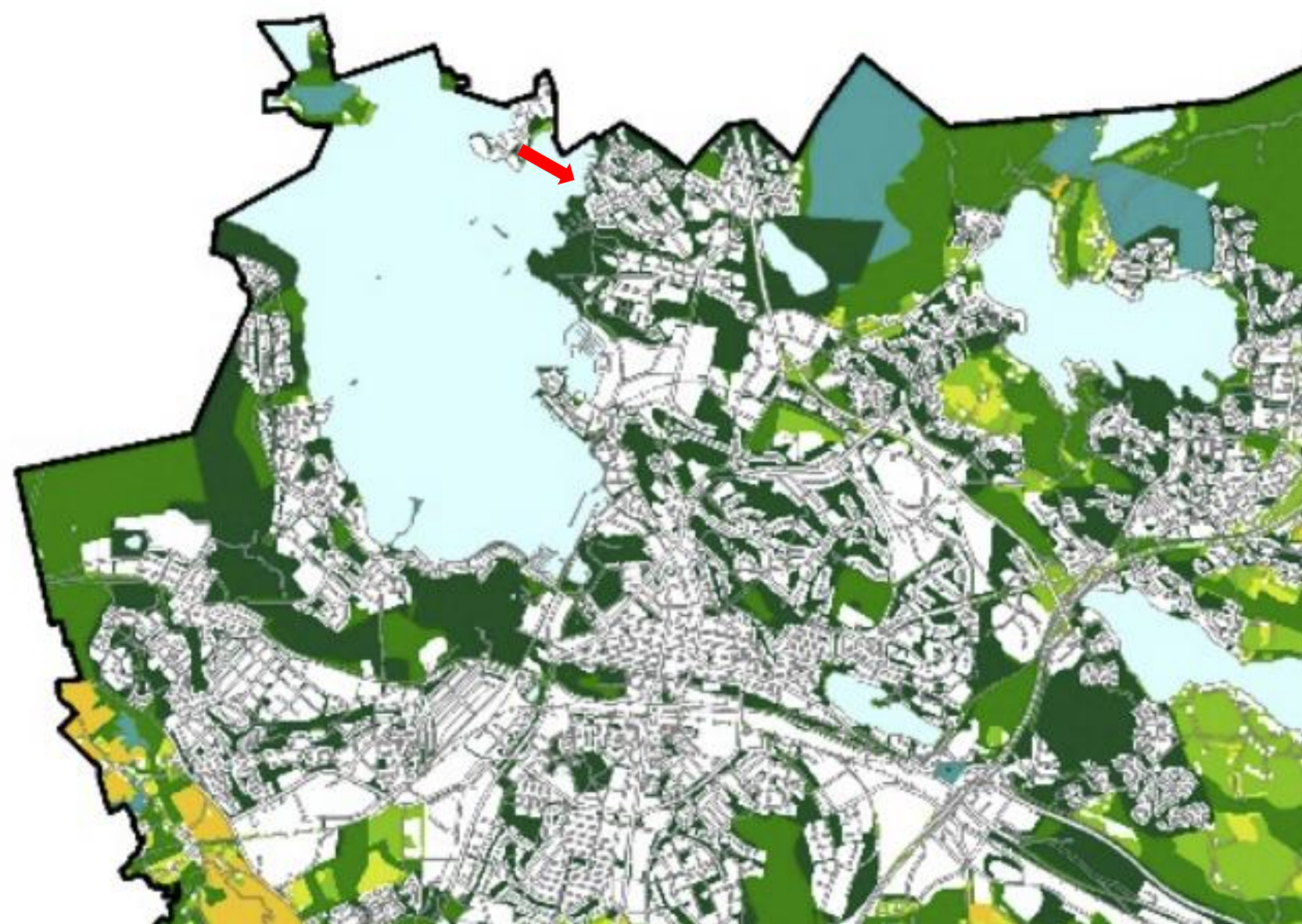
- Vesistö
- Salpausselkä
- Virkistysreitti, puuttuva yhteys
- Virkistysreitti
- Alueleikkipuisto



Nuoli osoittaa kaava-alueen sijainnin

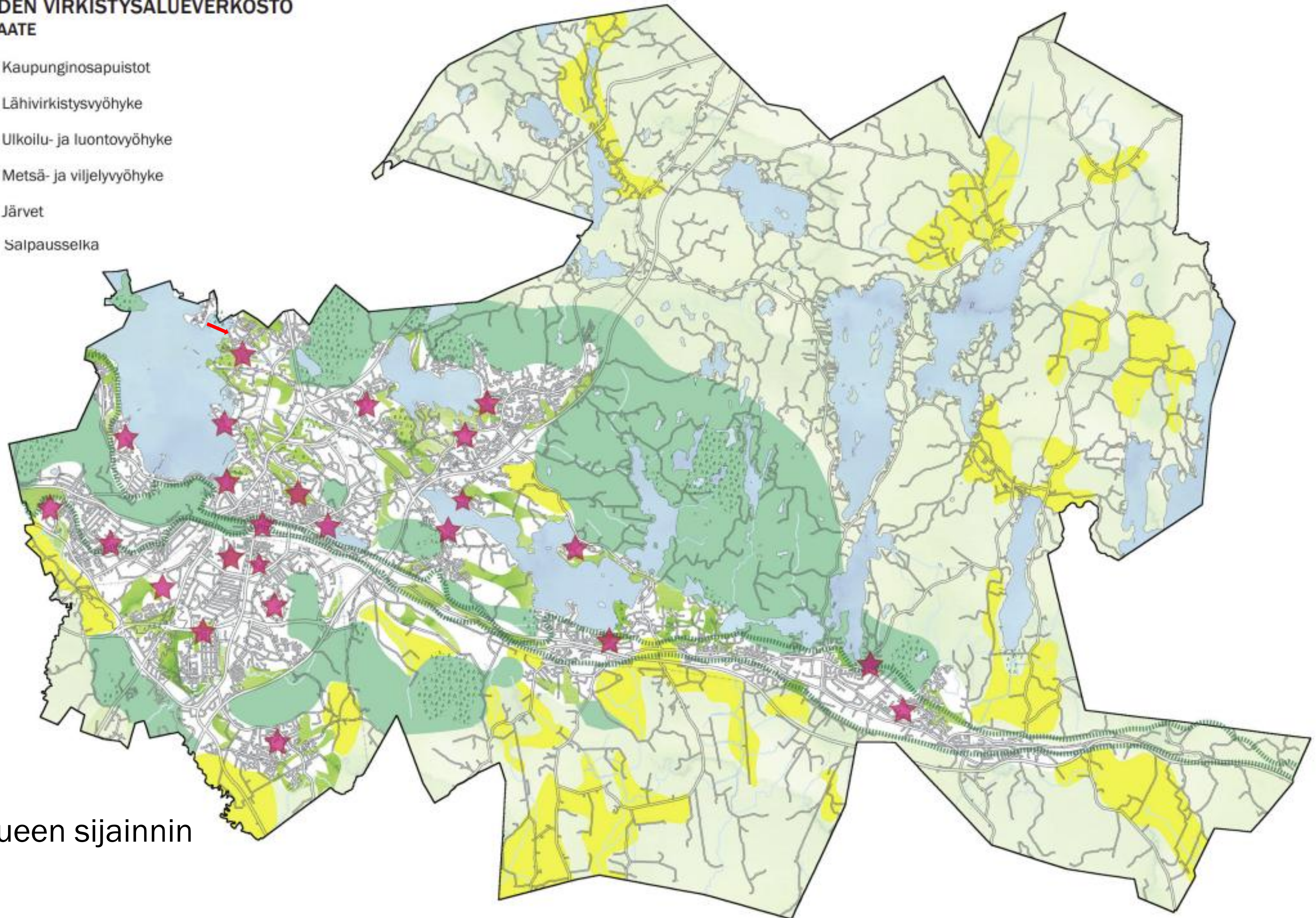
LAHDEN VIHERALUEET

- kaavoittamaton maatalousalue (Corine 2012)
- kaavoittamaton viheralue (Corine 2012)
- yleiskaavoitettu viheralue
- yleiskaavoitettu maatalousalue / pelto
- yleiskaavoitettu suojelualue
- asemakaavoitettu viheralue (aineisto vain vanhan Lahden puolelta)



LAHDEN VIRKISTYSALUEVERKOSTO PERIAATE

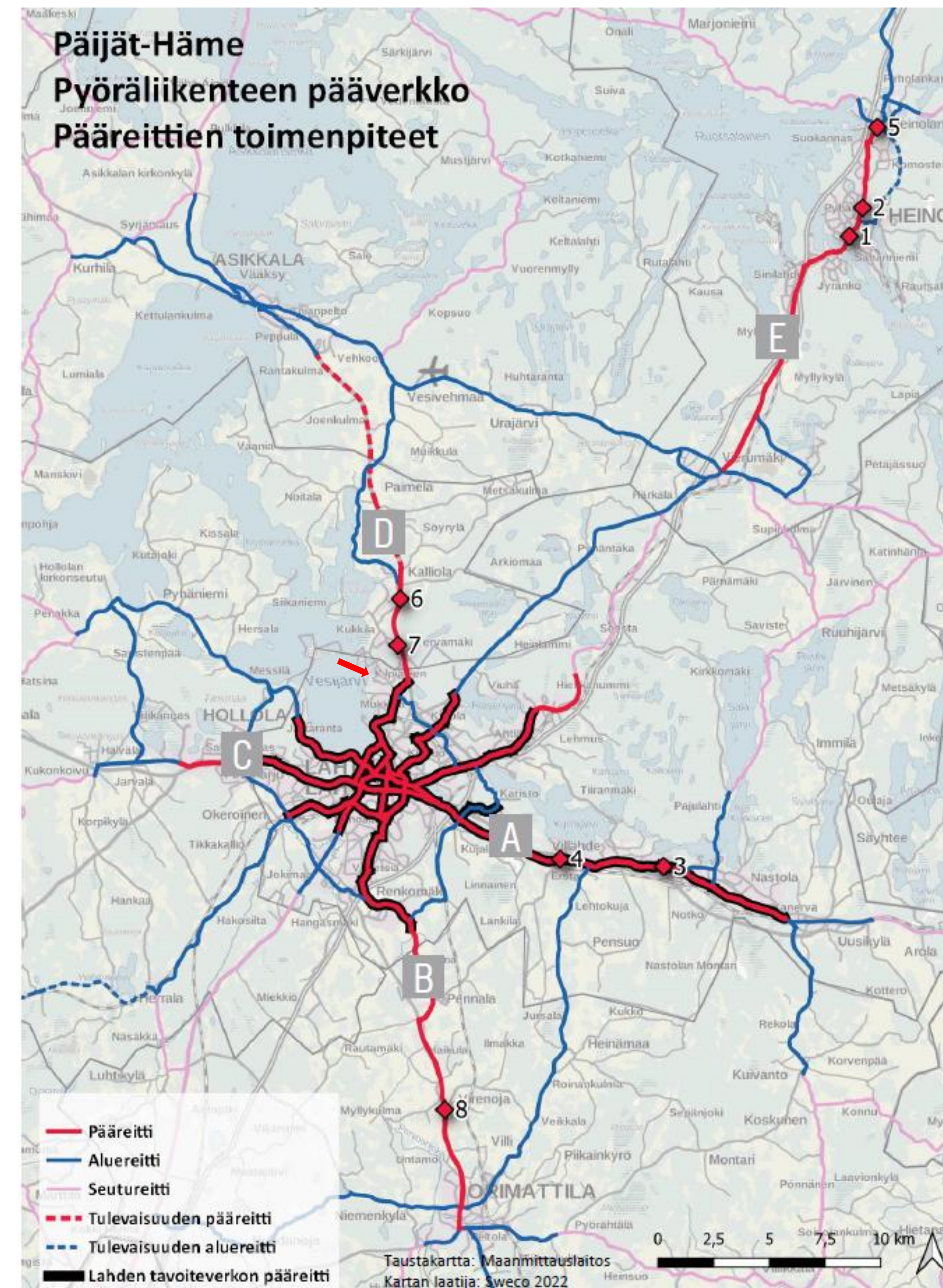
- ★ Kaupunginosapuistot
- Lähivirkistysvyöhyke
- Ulkoilu- ja luontovyöhyke
- Metsä- ja viljelyvyöhyke
- Järvet
- Salpausselkä



Nuoli osoittaa kaava-alueen sijainnin

Päijät-Hämeen pääpyörätieverkko

Nuoli osoittaa kaava-alueen sijainnin



Tiivistelmä

Tekijä: Erika Kukkonen

Työn nimi: Kävely kunniaan! Lahden kävely-ympäristöjen käyttäjälähtöinen suunnittelu

Laitos: Arkkitehtuurin laitos

Koulutusohjelma: Maisema-arkkitehtuuri

Professori: Maiseman suunnittelu ja hoito, Professuurikoodi: MAR-E10

Työn valvoja: Prof. Ranja Hautamäki, Aalto-yliopisto

Työn ohjaaja: Maria Silvast, Maisema-arkkitehti, Lahden kaupunki

Vuosi: 2023, Sivumäärä (selostus + liitteet): 90 + 2, Kieli: Suomi

Kävely koskettaa meitä kaikkia. Lähes jokainen matka alkaa ja päättyy pieneen käveltävään osuuteen, vaikka kävely ei olisikaan matkan pääkulmuotona. Kävelystä hyöttyy niin ympäristö kuin kävelijä itse: jalan kuljetut matkat eivät kuormita ympäristöä pienhiukkaspäästöillä; samaan aikaan arkiliikunta kohentaa sitä harjoittavan kuntoa.

Tässä diplomityössä pyritään löytämään uusia maisema-arkkitehtonisia lähestymistapoja käveltävyyden analysoimiseen ja edistämiseen. Tavoitteena on määritellä merkittävimmät kävelyn laatuun vaikuttavat tekijät Lahden taajama-alueella. Analyysin lisäksi työssä etsitään tulevaisuuden suuntaviivoja Lahden taajama-alueen kävelyverkostolle. Analysointi ja suunnittelu pyritään tekemään käyttäjälähtöisestä näkökulmasta. Työn tavoitteena on edistää käveltävyyttä käyttäjälähtöisesti maisema-arkkitehtuurin keinoin.

Työ jakautuu kolmeen osaan: käveltävyyden teoriaan, Lahden taajama-alueen analyysiin sekä suunnitteluosuuteen. Teoriaosuus rakentuu kirjallisuuskatsauksen sekä tapaustutkimuksen ympärille. Kirjallisuuskatsauksessa käsitellään käveltävyyden käsitteen määrittelyä ja mitattavuutta. Eri käyttäjäryhmien yksilöllisiin tarpeisiin ja niitä käsitteleviin teorioihin sekä suunnittelun apuvälineisiin tutustutaan tilastotiedon, palvelumuotoilun ja kirjallisuuden avulla. Kaupunkiympäristön määrällisten ja laadullisten tekijöiden suhdetta käveltävyyteen ja kävelykäyttäytymiseen tutkitaan Ewingin ynnä muiden (2006) luomaa viitekehystä tarkastelemalla. Alfonzonin (2005) esittelemä käveltävyyden tarvehierarkia luo työn teoriapohjan käveltävyyden edistämiseksi. Kööpenhaminan tapausesimerkki kertoo,

miten käveltävyys ja sen edistäminen näkyy kaupunkisuunnittelun kentällä. Kööpenhaminaa tarkastellessa painopisteenä on työssä esiteltävien lähestymistapojen näkyminen kaupunkisuunnittelussa. Kirjallisuuskatsauksen sekä Kööpenhaminan tapaustutkimuksen perusteella luodaan viitekehys käveltävyyden tarkasteluun Lahden taajama-alueelle. Analyysivaiheessa käytetään teoriaosuudessa luotua viitekehystä. Käytettävä aineisto koostuu Lahden kaupungin hallinnoimasta määrällisestä sekä laadullisesta aineistosta. Aineistoa täydennetään maastossa tehdyillä havainnoilla. Analyysivaiheen pohjalta luotu SWOT sekä johtopäätökset toimivat lähtökohtana kävelyreittien suunnitteluun. Lahden ydinkeskustan reittisuunnitelma keskittyy eri käyttäjäryhmien tarpeiden huomioimiseen.

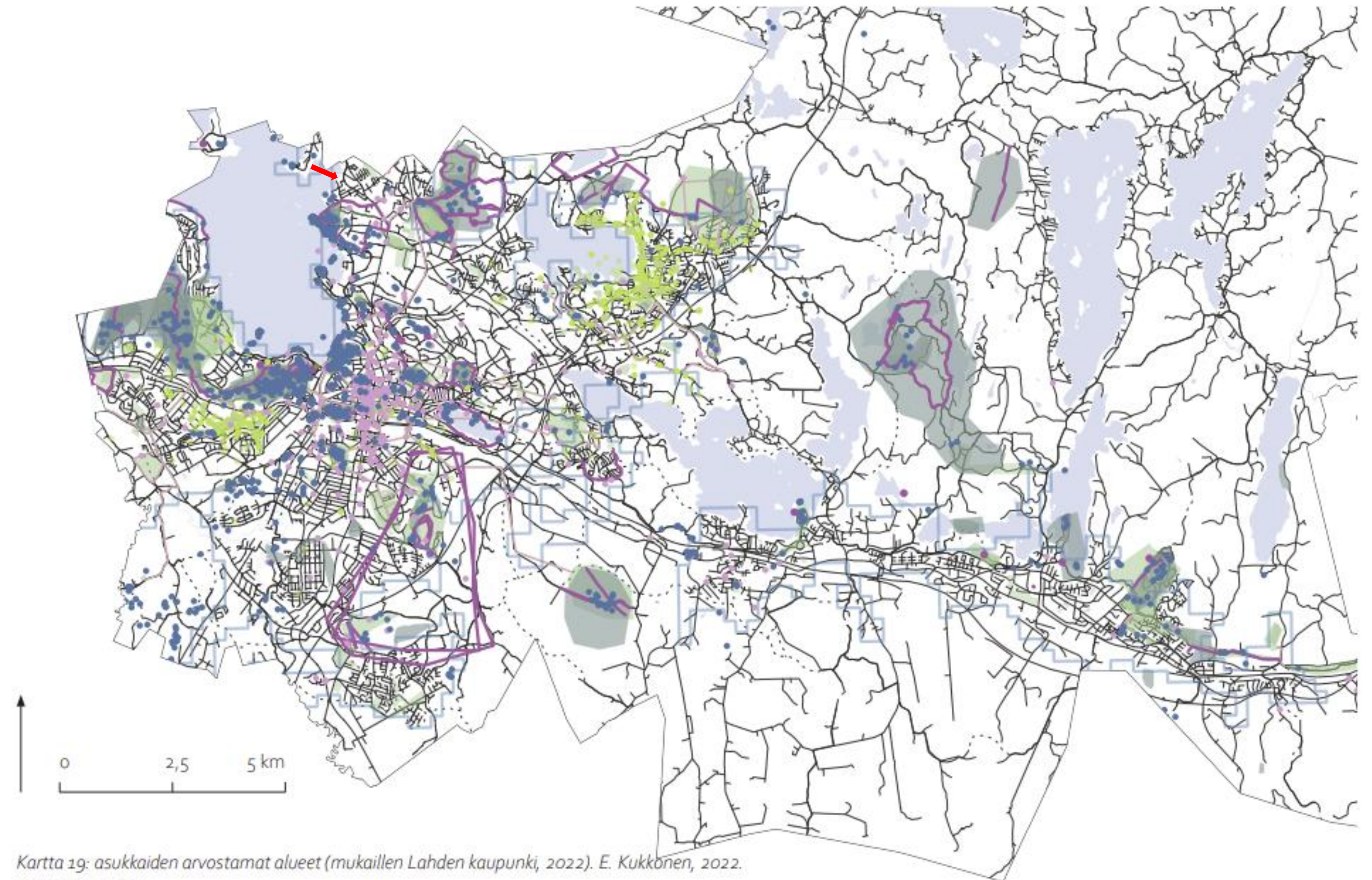
Diplomityössä kehitetty viitekehys on sovellettavissa käveltävyyden tarkasteluun ja edistämiseen Suomen eri kaupungeissa. Alfonzonin (2005) esittelemä käveltävyyden tarvehierarkia antaa ohjeet resurssiviisaalle käveltävyyden edistämiseksi. Työn perusteella yhdyskuntarakenteen vyöhykejako kuvaa suurpiirteisesti laadukkaiden kävelyreittien tarvetta Lahden taajama-alueen eri osissa. Suurin tarve laadukkaille kävely-ympäristöille sijoittuu Lahden ydinkeskustaan. Merkittävimmät kävely-ympäristön laatuun vaikuttavat tekijät koko Lahden taajama-alueella ovat liikenteeseen, viheralueisiin sekä kulttuurihistoriaan liittyvät tekijät.

Lahden kävely-ympäristöjen käyttäjälähtöisessä selvityksessä, kaavan A-2940a alueelle ei kohdistunut merkintöjä.

2.2.3 Arkimatkoihin ja virkistysalueisiin liittyvät asukaskyselyt

Lahdessa on toteutettu runsaasti erilaisia asukaskyselyitä arjen paikat ja reitit Lahdessa -kyselyn lisäksi. Kyselyissä on kartoitettu arkimatkoihin sekä virkistykseen liittyviä arvoja. Asukkaat arvostavat kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden alueiden ohella erityisesti laajoja viher- ja sinialueita.

Kartalle on koottu viiden asukaskyselyn merkittäviksi koetut kohteet. Hyödynnettyjä asukaskyselyitä ovat arjen paikat ja reitit Lahdessa, koulureittikysely, päiväkotien lähiluontoalueet, koulujen lähiluontoalueet, metsien mielipaikat ja virkistysaluekysely. Asukaskyselyiden tulokset puoltavat kävelyreittien linjaamista kulttuurihistoriallisesti arvokkaille alueille sekä sini- ja viheralueille tai niiden läheisyyteen.



Kartta 19: asukkaiden arvostamat alueet (mukaien Lahden kaupunki, 2022). E. Kukkonen, 2022.
merkkien selitteet:

● merkityksellinen paikka metsässä (metsien mielipaikat)	— koululaisten reitti lähiluontoalueelle (lähiluontokartoitus)	■ sinialueet
— tärkeä reitti metsässä (metsien mielipaikat)	● positiivinen kokemus jalankulkureitin varrella (arjen paikat ja reitit)	— ajotie/maastopolku/virkistysreitti
■ tärkeä metsäalue (metsien mielipaikat)	● positiivinen kokemus virkistysympäristössä (viheralueiden arvot ja hyödyt)	 puuttuva virkistysreittiyhteys
■ Koulun/ päiväkodin lähiluontoalue (lähiluontokartoitus)		— tarkastelualueen raja (taajama)
● positiivinen kokemus koulureitin varrella (koulureittikysely)		

2.3.1 Kävelyreittien kysyntä

Laadukkaiden kävelyreittien kysyntä mukaillee yhdyskuntarakenteen vyöhykejakoja. Tämän vuoksi on perusteltua, että tavoitekävelyverkon tiheys määräytyy yhdyskuntarakenteen vyöhykejaon perusteella.

Kävelyverkostolla on erilaiset vaatimukset yhdyskuntarakenteen eri vyöhykkeillä. Keskustan jalankulkuvyöhykkeellä kysyntä on suurinta, minkä vuoksi kävelyn pääreitistöllä on tiukimmat laatuvaatimukset. Keskusta-alueella kaikkien kävelyreittien laatuun tulisikin kiinnittää erityistä huomioita. Autovyöhykkeellä jalankulkuympäristön laatuvaatimukset ovat alhaisen kysynnän vuoksi kaikista matalimmat. Autovyöhykkeellä voidaan perustellusti esittää väljempää tavoitekävelyverkostoa.

Yhdyskuntarakenteen vyöhykejaon ohella kävelyreitistön tiheyttä määrittelee palvelukeskittymien ja tiheästi rakennettujen alueiden sijainti. Korkean käyttöasteen vuoksi kävelyn pääreitiverkostoa on perusteltua tihentää näillä alueilla. Toisaalta yhdyskuntarakenteen vyöhykemalli jo mukaillee osittain palvelukeskittymien ja tiheästi rakennettujen alueiden sijainteja.

Asukaskyselyiden tulokset puoltavat yhdyskuntarakenteen vyöhykejaon hyödyntämistä osana kävelyverkon tiheyden ja laadun määrittämistä: Arjen paikat ja reitit Lahdessa -kysely korosti keskusta-alueen merkitystä. Suurin osa kartalle sijoittuvista merkinnöistä sijoittui juuri keskusta-alueelle. Viher-alueiden arvot ja hyödyt -kysely korosti puolestaan keskusta-alueen reunavyöhykkeiltä alkavia virkistysympäristöjä.

